

Representantordningen

Marianne Hegg
seniorrådgiver, vergemålsavdelingen

Statsforvalteren i Oslo og Viken

1

Hva er representantordningen?

- Representantordningen er en egen vergemålsordning for enslige mindreårige asylsøkere.
- Det er statsforvalteren som er ansvarlig for ordningen – og Statsforvalteren i Oslo og Viken har et særskilt nasjonalt ansvar.
- Statsforvalteren samarbeider med andre offentlige instanser som kommer i kontakt med enslige mindreårige asylsøkere.
- Representantordningen er hjemlet i utlendingsloven, og skiller seg på denne måten fra den øvrige vergemålsordningen.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 2

2

Enslig mindreårig asylsøker (EMA):

- er under 18 år,
- søker beskyttelse,
- er i Norge uten foreldre eller andre med foreldreansvar,
- har rett til å få oppnevnt representant

Foto: Shutterstock

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 3

3

Hvem har rett på representant?

Utlendingsloven § 98 a: mindreårig – søker om beskyttelse – er i Norge – er her uten foreldre eller andre med foreldreansvar

Andre tilfeller:

- Hvis den/de med foreldreansvar ikke er i stand til å ivareta barnets interesser
- Begrenset oppholdstillatelse i menneskehandelssaker, refleksjonsperiode.
- Tidsbegrenset midlertidig oppholdstillatelse- brukes på de mellom 16 og 18 år.
- Avslag på søknad om beskyttelse: hvis man fortsatt er under 18 år.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 4

4

Hvem kan oppnevnes som representant:

- Den som skal oppnevnes som representant må være *egnet*
- De fleste representanter er en del av Statsforvalterens representantkorps
- De har gjennomført opplæring, levert politiattest og blitt kredittvurdert før han/hun kan ta oppdrag

Foto: Shutterstock

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 5

5

Hva er representantens oppgaver? - utlendingsloven § 98 d

Representanten skal «ivareta den mindreåriges interesser i saken og ellers utføre de oppgaver som tilkommer en verge i henhold til annen lovgivning»

I asylsaken skal representanten blant annet

- være til stede ved de samtaler myndighetene har med den mindreårige,
- bistå den mindreårige ved undersøkelser om identitet, alder mv.,
- bistå den mindreårige i forbindelse med oppsporing av foreldre eller andre omsorgspersoner, og
- ha kontakt med den mindreåriges advokat og holde seg underrettet om fremdrift i saken.»

Regelverket rundt representantordningen i transitt- fasen:

- Utlendingsloven (kapittel 11)
- Vergemålsloven
- Barnekonvensjonen
- Andre internasjonale forpliktelser

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 6

6

Hva er representantens oppgaver?

BE AN
ACTIVE
LISTENER

- Representanten skal påse at den mindreåriges omsorgsbehov blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, men representanten har ikke ansvar for den mindreåriges forsørgelse og daglige omsorg.
- Ta tilbørlig hensyn til den mindreåriges nasjonale, språklige, religiøse og kulturelle bakgrunn.
- Representanten må ta hensyn til barnets mening i tråd med barnets alder og modenhet (utlendingsloven § 98 e).

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 7

7

Representanten har taushetsplikt

- Hovedregel: representanter og verger er pålagt taushetsplikt etter vergemålsloven § 46.
- Representanten plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han eller hun får vite som ledd i representantoppdraget.
- Hva har representanten taushetsplikt om?
 - «personlige forhold».
- Hvem har representanten taushetsplikt overfor?
 - ALLE!

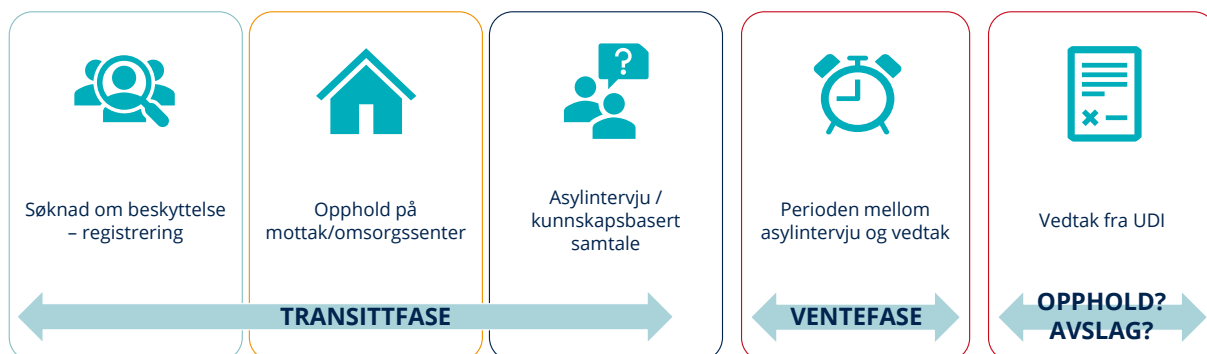
Unntak?

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 8

8

Representantoppdragets faser

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 9

9

Representantoppdragets faser – registrering

- Enslige mindreårige asylsøkere søker om beskyttelse hos Politiets utlendingsenhet (PU).
- Politiets utlendingsenhet tilkaller en representant som skal bistå barnet under registreringen.
- Representanten har rett på en kort samtale med barnet før registrering, og skal være til stede under hele registreringen.
- Politiets oppgave er å kartlegge identitet og reiserute – og informerer søkeren om rettigheter og plikter.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 10

10

Hvordan skjer oppnevning av representant?

1. Utlendingsdirektoratet sender melding til Statsforvalteren om behov for representant.
2. Statsforvalteren skal «straks» vurdere om vilkårene for å oppnevne representant er oppfylt.
3. Representanten er legitimert til å fortsette i oppdraget kun etter at han eller hun er oppnevnt.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 11

11

Representantoppdragets faser – mottak/omsorgssenter

Opphold på mottak –
omsorgssenter

- EMA under 15 år → fast oppholdssted på omsorgssenter. Bufetat har omsorgsansvar.
- EMA 15 – 18 år → fast oppholdssted på mottak under UDIs omsorgsansvar.
- Unntak: ønsker å bo privat, kommer med søsken eller andre familiemedlemmer.
- Representanten skal etter oppnevning besøke den mindreårige der han eller hun bor.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 12

12

Representantoppdragets faser – asylintervju

Asylintervju /
kunnskapsbasert
samtale

- Gjennomføres av Utlendingsdirektoratet.
- Representanten blir innkalt til asylintervju av UDI, og skal delta sammen med barnet, tolk og intervjuer.
- Forberedelse og deltakelse på asylintervju er en av representantens viktigste oppgaver.
- Fortelle sannheten, rette opp tidligere feilopplysninger, hvilke problemer førte til flukten?

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 13

13

Representantoppdragets faser – asylintervju

Asylintervju /
kunnskapsbasert
samtale

Særlig om representantens rolle under asylintervjuet.

- Må følge aktivt med, men ikke blande seg inn.
- Påse at pauser tas regelmessig.
- Representant og barn får alltid alenetid til å diskutere eventuelt resultat av aldersundersøkelse, kommentarer tas med i intervju rapporten.
- Representanten må lese grundig igjennom rapporten.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 14

14

Representantoppdragets faser – ventefase

Perioden mellom
asylintervju og vedtak

- Barnet kan bli flyttet til et ordinært EMA-mottak et annet sted i landet.
- Representanten må holde seg oppdatert i asylsaken.
- Besøke barnet der han eller hun bor.

© Folkemannen i Oslo og Viken 15

15

Representantoppdragets faser – vedtak

Vedtak fra UDI

- Advokaten skal forkynne vedtaket – representanten kan delta på samtalen.
- Ulike mulige utfall:
 - Beskyttelse.
 - Begrenset tillatelse.
 - Avslag.
- Representanten skal sammen med advokaten og barnet vurdere om vedtaket skal påklages.

Unntak: kollektiv beskyttelse

ken 16

16

Representantordning opphører – utl. § 98 g

Oppdraget avsluttes:

- Når personen fyller 18 år.
- Anses å være over 18 år i vedtak fra UDI.
- Når den mindreårige får innvilget midlertidig oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent opphold i Norge.
- Hvis den mindreårige varig forlater Norge.
 - Ved forsvinning er det ikke automatisk opphør, meld i fra Statsforvalteren.
- Hvis en eller begge foreldrene eller andre med foreldreansvar kommer til Norge, eller på annen måte blir i stand til å utøve foreldreansvaret.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 17

17

Representantordning opphører – utl. § 98 g

Oppdraget avsluttes:

- Når representanten ønsker å bli løst fra oppdraget.
- Statsforvalteren fratrar en oppnevnt representant oppdraget, dersom hensynet til den mindreårige beste tilsier det.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 18

18

Finn mer informasjon om representantordningen her

www.statsforvalteren.no

www.vergemal.no